

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-
педагогічної роботи

Андрій КИРИЧЕНКО

” 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 23 ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ

спеціальність 051 - Економіка

освітня програма Економіка підприємства

факультет економічний.

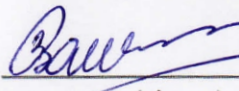
2025-2026 навчальний рік

Розробники: ЖУРИЛО Ірина Валентинівна, доцент кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, кандидат економічних наук, доцент

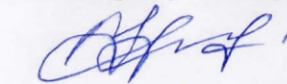
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та готельно - ресторанної справи

Протокол від « 27 » серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та готельно - ресторанної справи

 Володимир ЗАЙЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Декан факультету економічний

 Наталія ШАЛІМОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 05 – «Соціальні та поведінкові науки»	Професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність: <u>051 - Економіка</u> Освітня програма: <u>Економіка підприємства</u>	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,6	Освітній рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		28 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		64 год.	104 год.
		Вид контролю	
		екзамен	екзамен

Мова навчання – українська

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ефективність діяльності підприємств у довгостроковому періоді, забезпечення їхнього розвитку і підвищення конкурентоспроможності визначається насамперед успішністю їхньої інвестиційної діяльності. Одним з напрямків цієї діяльності є інвестування в реальні проекти, а оцінка його доцільності здійснюється на основі проектного аналізу. Проектний аналіз використовується також у сучасній практиці управління економічним розвитком країни, регіону, району, населеного пункту для раціоналізації розподілу національних ресурсів. З огляду на багатоплановість, широту джерел фінансування різноманітних проектів і програм виникає нагальна потреба в опануванні світового досвіду розробки та впровадження проектів.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Проектний аналіз» – формування у студентів комплексу знань з методології аналізу проектних рішень, розробки й обґрунтування проектів для задоволення суспільних і особистих потреб в умовах обмеженості ресурсів, способи та засоби залучення ресурсів для реалізації цих проектів.

Завдання дисципліни:

- ознайомитися з основними концепціями, методами і підходами, які використовуються в світовій практиці при аналізі проектних рішень, понятійним апаратом цього процесу;

- отримати системне уявлення про методи оцінки проектів, способи і засоби залучення ресурсів для їх реалізації та механізмів управління ними.

- набути навичок виявлення найважливіших проблем, пов'язаних з реалізацією проектів на національному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях;

- оволодіти аналітичними навичками, інструментарієм, потрібним для розробки, аналізу, експертизи та реалізації проектів.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після викладання дисциплін: економічна теорія; державне регулювання економіки; економіка підприємства; організація виробництва; правознавство; міжнародні економічні відносини; менеджмент підприємницької діяльності; фінанси, гроші та кредит; статистика ринку; державне та регіональне управління; маркетинг; тренінг « Практичні засади бізнес-проектування та планування».

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральну компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Програмні результати навчання:

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1: Проектний аналіз як навчальна дисципліна

1. Предмет і мета проектного аналізу. Поняття проекту. Різноманітність поглядів вчених-економістів на предмет проектного аналізу та методологічні підходи до його характеристики. Сутність мета та завдання проектного аналізу. Основні складові проектного аналізу: концепція проекту; фази та стадії життєвого циклу проекту; принципи проектного аналізу; критерії відбору й оцінки проектів; аспекти проектного аналізу (аналіз ринку, технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий та економічний аналіз). Відмінність проектного аналізу від бізнесу-планування й інвестиційного менеджменту.

2. Концепція проектного аналізу. Концепція проектного аналізу як набір методичних принципів та способів урахування аспектів проекту (технічних, технологічних, фінансових, економічних, соціальних, екологічних та ін.). Поняття цінності проекту. Проектний аналіз як складова системи управління проектом.

3. Принципи проектного аналізу. Принципи альтернативності, обумовленості, маржинальний принцип (прирісної природи), принцип порівняння «з проектом» та «без проекту», принцип визначення строку початку і завершення проекту, принцип системності, орієнтація на стратегію розвитку підприємства (країни, регіону, галузі).

Тема 2: Концепція проекту

1. Поняття та основні ознаки проекту. Ознаки проекту (спрямованість на досягнення цілей та результатів; координоване виконання взаємопов'язаних дій; обмежена тривалість з визначеним початком і кінцем). Відмінність проекту від виробничої системи або бізнес-процесу. Різноманітність визначень терміну «проект» в залежності від вирішуваних завдань. Проект з позицій системного підходу. Поняття проекту, інвестиційного проекту, програми. Основні ознаки проекту: кількісна вимірюваність; часовий горизонт дії; цільова спрямованість; життєвий цикл проекту; системне функціонування проекту, елементний склад; існування у певному зовнішньому середовищі.

2. Економічна взаємозалежність проектів. Види проекту залежно від взаємовпливу: незалежні; альтернативні; обумовлені; заміщуючі; синергічні.

3. Класифікація проектів: за класом проекту (монопроект, мультипроект, мегапроект); за типом проекту (технічні, організаційні, економічні, соціальні, змішані); за видом проекту (інвестиційні, інноваційні, дослідження і розвитку, освітні, комбіновані); за тривалістю проекту (короткострокові, середньострокові, довгострокові); за масштабом проекту (дрібні, середні, великі, дуже великі або міждержавні, міжнародні, національні, міжрегіональні та регіональні, міжгалузеві та галузеві, корпоративні, відомчі, проекти окремого підприємства; за складністю (прості, складні та дуже складні).

4. Середовище проекту. Зовнішні фактори (політичні, економічні, соціальні, правові, науково-технічні, культурологічні, природні та екологічні,

інфраструктурні. Фактори найближчого оточення проекту (сфери фінансів, збуту, виробництва, матеріального забезпечення, інфраструктури, керівництво підприємства). Внутрішнє середовище проекту (економічні, соціальні умови, стиль керівництва проектом, організація проекту, методи та засоби комунікації).

5. Учасники проекту. Процес визначення складу учасників проекту. Функції учасників проекту (ініціатора, замовника, інвестора, керівника, команди проекту, контрактора, субконтрактора, проектувальника, генерального підрядника, постачальників, ліцензорів, органів влади, власника земельної ділянки, виробника кінцевої продукції проекту, споживачів кінцевої продукції, інших учасників).

Тема 3: Життєвий цикл проекту

1. Поняття життєвого циклу (ЖЦ) проекту. Етапи простого ЖЦ проекту. Поняття та фази ЖЦ проекту: передінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна.

2. Передінвестиційна фаза проекту. Її сутність та стадії (ідентифікації, підготовки проекту, розробки та експертизи, розробки проекту, експертизи проекту, детального проектування).

3. Інвестиційна та експлуатаційна фази проекту. Сутність інвестиційної фази та її стадії (підготовки і проведення тендерів, інженерно-технічного проектування, будівництва, виробничого маркетингу, набору і навчання персоналу, здачі в експлуатацію і пуску підприємства). Сутність експлуатаційної фази та її стадії (виробничої експлуатації, заміни та оновлення, розширення та інновації, заключної оцінки проекту).

Тема 4. Концепція альтернативної вартості

1. Визначення цінності проекту. Встановлення цінності проекту як різниці між розміром вигід та витрат. Методика розрахунку додаткових вигід і затрат. Модель оцінки додаткових вигід. Модель оцінки додаткових витрат.

2. Поняття явних і неявних вигід і витрат. Сутність та методика оцінки неявних вигід і витрат передбачає. Застосовувані прийоми: визначення цін товарів і послуг споріднених ринків; непряма оцінка гіпотетичного ринку; максимальна-мінімальна величина.

3. Альтернативна вартість проекту. Концепція альтернативної вартості. Сутність альтернативної вартості. Визначення альтернативної вартості землі.

4. Особливості визначення вигід і витрат у проектному аналізі. Приклади вигід, що отримують в результаті реалізації проекту. Класифікаційні ознаки витрат: за можливістю відображення у бухгалтерській звітності: зовнішні (бухгалтерські або явні) та внутрішні (неявні); за ступенем динамічності витрат в залежності від зміни обсягів виробництва (постійні, змінні); за періодом здійснення (довгострокові, короткострокові); за способом віднесення затрат на одиницю продукції (прямі, непрямі, середні, граничні); за походженням витрат (операційні, фінансові); за можливістю розподілу (індивідуальні, комплексні, пропорційні, непропорційні).

Тема 5. Цінність грошей у часі

1. *Поняття майбутньої і теперішньої вартостей.* Ставка процента. Поняття простого і складного проценту. Дисконтування і компаундування. Теперішня і майбутня вартість. Поняття анuitету.

2. *Номинальна та реальна процентні ставки.* Їх сутність і визначення. Поняття інфляційної премії. Непослідовність у використанні процентних ставок. Сценарії різних варіантів співвідношення номінальної ставки процента з темпом інфляції.

3. *Фактори, які впливають на вартість грошей:* дохідність інвестицій, величина і темп інфляції, ризик, пов'язаний з інвестиціями. Види інвестицій і відповідний розмір процентної ставки.

Тема 6. Грошовий потік

1. *Поняття грошового потоку (ГП).* Визначення грошового потоку з активів на основі визначення операційного потоку грошей, капітальних витрат і приросту чистого робочого капіталу. Сутність операційного ГП. Позитивний ефект амортизаційних відрахувань. Загальний грошовий потік з активів. Грошовий потік акціонерам і кредиторам. Підсумок двох методів розрахунку грошового потоку.

2. *Проектний грошовий потік та його розрахунок.* Обумовлені (доречні) грошові потоки. Принцип незалежності. Додатковий грошовий потік проекту. Можливі приклади додаткових грошових припливів та відтоків від реалізації інвестиційного проекту.

Тема 7. Стандартні та неформальні критерії оцінки ефективності проектних рішень

1. *Принципи оцінки ефективності проектних рішень.* Критерії проектних рішень. Обумовлення початкового року здійснення проекту. Вибір моменту часу для дисконтування потоків грошових коштів. Принципи оцінки ефективності проектних рішень. Система аналітичних показників для визначення прийнятності інвестицій.

2. *Методика розрахунку основних фінансових критеріїв.* Показник чистої теперішньої вартості (ЧТВ), його сутність, методика визначення, переваги. Коефіцієнт вигоди-затрати, його сутність та найбільш прийнятні умови застосування. Внутрішня норма дохідності (сутність, методика визначення, переваги і недоліки застосування). Залежність величини ЧТВ від значення ставки дисконту. Показник строку окупності інвестицій. Критерій еквівалентного анuitету. Ефективність витрат. Рентабельність інвестицій. Критерій Бруно.

3. *Фінансовий профіль проекту.* Фінансовий профіль проекту, побудований з нарощуванням підсумком і без нарощуваного підсумку. Фінансовий профіль чистої теперішньої вартості.

Тема 8. Динамічний аналіз беззбитковості проекту

1. Управління структурою витрат за проектом. Мета проведення аналізу беззбитковості у рамках проектного аналізу. Змінні, постійні і загальні витрати. Графік залежності витрат від обсягу виробництва.

2. Поняття і розрахунок беззбитковості проекту. Основні цілі аналізу беззбитковості. Припущення, якими користуються при проведенні аналізу беззбитковості. Поняття точки беззбитковості. Визначення бухгалтерської точки беззбитковості.

3. Визначення різних видів точки беззбитковості проекту. Графічне зображення залежності між операційними грошовими потоками і обсягом продажу. Визначення обсягу продажу, необхідного для досягнення заданого грошового потоку. Використання даного підходу для визначення бухгалтерської, готівкової і фінансової точок беззбитковості.

4. Використання операційного левериджу для прийняття проектних рішень. Сутність, значення та особливості використання операційного левериджу у проектному аналізі. Вплив його зміни на зміну операційного грошового потоку і чистої теперішньої вартості.

5. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін. Можливі сценарії майбутніх подій та заходи, які потрібно буде вжити у тій чи іншій ситуації. Класи подій: розширення виробництва, відмова від проекту, очікування, здійснення проектів для дослідження можливостей та оцінки потенціальних стратегій бізнесу, гнучке бюджетування.

Тема 9. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику і невизначеності

1. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків. Необхідність дослідження проектних ризиків. Сутність невизначеності й ризику, їх відмінності та особливості аналізу. Співвідношення між мірою ризику і прибутком. Систематичний і несистематичний ризики. Оцінка міри несистематичного ризику. Інші класифікаційні ознаки проектних ризиків: за тривалістю дії (короткострокові, довгострокові); за мірою впливу на фінансовий стан фірми (допустимі, критичні, катастрофічні); за можливістю усунення (не диверсифіковані, диверсифіковані); за мірою впливу на зміну реальних активів фірми (динамічні, статичні).

2. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Види ризиків, що виникають на різних стадіях ЖЦ проекту, їх причини та наслідки.

3. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів. Головний наслідок ризику. Мета аналізу ризику. Види аналізу ризику: якісний та кількісний. Методи аналізу ризику: експертного аналізу, дерева рішень, аналізу чутливості, сценарного методу, імітаційного моделювання (методу Монте-Карло). Їх алгоритм, проблеми, переваги та сфера застосування.

4. Методи зниження ризику. Розподіл ризику між учасниками проекту; Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Зниження ризиків у плані фінансування. Страхування ризику. Причини виникнення, ознаки та наслідки функціональних ризиків проектів.

Тема 10. Маркетинговий аналіз

1. Мета і завдання маркетингового аналізу. Актуальність проведення маркетингового аналізу проекту. Його мета, завдання та етапи.

2. Аналіз попиту та стратегії його розвитку. Способи підвищення попиту на продукцію компанії та визначення відповідної стратегії розвитку.

3. Аналіз ринкового середовища продукції проекту. Мета маркетингового дослідження середовища. Етапи маркетингових досліджень: аналіз макросередовища проекту, аналіз кон'юнктури товарного ринку, аналіз бізнес-оточення проекту. Аспекти аналізу макросередовища проекту: економічні, технологічні, політико-правові, соціальні. Кон'юнктура товарного ринку: сутність та основні методичні принципи її вивчення та прогнозування. Аналіз якісних та кількісних характеристик ринку. Кількісні характеристики ринку: місткість, фаза життєвого циклу, темпи зростання, насиченість, стабільність попиту. Якісні характеристики ринку: структура потреб споживачів; мотиви і процес здійснення покупки, інтенсивність конкуренції на ньому. Аналіз бізнес-оточення проекту (споживачів, конкурентів, постачальників).

4. Побудова концепції маркетингу. Заходи розробки концепції маркетингу: оцінки взаємозв'язків між типами проектних продуктів та групами споживачів; розробка стратегії маркетингу проекту; маркетингова організація проекту; розробка системи (комплексу) маркетингу; підготовка плану маркетингу.

Тема 11. Технічний аналіз

1. Мета, завдання й етапи технічного аналізу.

2. Визначення місцезнаходження проекту та обґрунтування його масштабу. Проблема вибору оптимального місце розташування проекту. Основні критерії визначення раціонального розміщення підприємства. Поняття масштабу (розміру) проекту. Фактори, які враховуються при його визначенні: місткість ринку збуту продукції, екологічні бар'єри, здатність організації реалізовувати великі проекти, технологічні ризики, сума інвестицій та ін. Період нарощування виробництва.

3. Вибір технології виробництва, устаткування й технологічної інфраструктури. Основні фактори, що впливають на вибір технології. Способи отримання технології. Аналіз альтернативних технологій. Головні принципи визначення потреби в устаткуванні. Технологічна інфраструктура проекту.

Тема 12: Інституційний аналіз

1. Мета і завдання інституційного аналізу.

2. Оцінка впливу зовнішніх факторів на проект. Розділи інституційного аналізу. Аналіз політичного середовища проекту. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Аналіз правового середовища. Аналіз соціально-економічних умов.

3. Оцінка впливу внутрішніх факторів на проект. Аналіз інституційних характеристик проекту. Аналіз можливостей менеджменту проекту. Діагностика трудових ресурсів. Методи оцінки персоналу: прогностичний, практичний,

імітаційний. Діагностика організаційної структури. Показники ефективності управління: коефіцієнт гнучкості виробничої структури; коефіцієнт оперативності організаційної структури; коефіцієнт раціональності організаційної структури; коефіцієнт надійності, рівень мотивації персоналу.

Тема 13. Екологічний аналіз

1. Мета і суть екологічного аналізу. Необхідність, мета та нормативна база проведення екологічного аналізу проекту.

2. Зміст робіт з екологічного аналізу. Зміст робіт з екологічного аналізу проекту на етапах його ЖЦ. Категорії проектів залежно від ступеня негативного впливу на навколишнє середовище. Деталізований аналіз проекту. Екологічні критерії вибору проекту. Етапи екологічного аналізу. Екологічний нагляд проекту.

3. Типи впливу проекту на навколишнє середовище: за часом впливу на навколишнє середовище (постійний, тимчасовий вплив); за можливістю усунення (усувні, неусувні); за розміром території (локальні, широко розповсюджені); за походженням (первинні, вторинні); за способом впливу (безпосереднього, опосередкованого); за здатністю акумулюватися (накопичувані, не накопичувані).

4. Методичні підходи до визначення та оцінки впливу проекту на навколишнє середовище. Методи вартісної оцінки наслідків проекту на стадії формування проекту: метод контрольних списків; метод Бателле; метод матриць; метод діаграми потоків; метод сумісного аналізу карт. Оцінка впливу функціонуючого виробництва на навколишнє середовище. Методи оцінки екологічних наслідків проектів: ринкової ціни виробництва товарів та послуг; безпосередніх витрат, пов'язаних з реалізацією проекту.

Тема 14. Соціальний аналіз

1. Мета і завдання соціального аналізу. Мета соціального аналізу. Основні компоненти соціального аналізу. Проблеми соціального аналізу.

2. Зміст робіт із соціального аналізу. Зміст робіт аналітиків-соціологів на кожній стадії життєвого циклу проекту.

3. Соціальне середовище проекту та його оцінка. Дослідження соціального середовища. Характеристика населення як ключовий момент визначення соціального середовища проекту. Групи людей, що складають населення проекту. Їх сегментування за етнічно-демографічними характеристиками, соціально-культурним рівнем; соціально-організаційною структурою.

4. Проектування соціального середовища проекту. Оцінка соціальної структури населення. Завоювання прихильності населення. Участь мешканців регіону у проекті. Залучення бенефіціарів. Система показників, яка відображає розвиток регіону проекту.

Тема 15. Фінансовий аналіз

1. Мета і завдання фінансового аналізу. Мета фінансового аналізу. Умови позитивної оцінки проекту. Етапи проведення фінансового аналізу проекту. Вплив результатів фінансового аналізу на проектне рішення учасників проекту.

2. Особливості підготовки фінансового обґрунтування проекту. Основи методології фінансового аналізу. Інформація про майбутні грошові потоки. Прогнозування величини прибутку та грошового потоку. Фактори, що впливають на їх величину: метод нарахування амортизації та величина податкової економії; ліквідаційна вартість; потреба в оборотному капіталі та його облік; використання номінальних і постійних цін.

3. Фінансування проекту. Сутність і завдання фінансування проектів. Основні принципи фінансування. Джерела формування (власні, залучені, позикові). Головні критерії раціоналізації співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування. Ціна капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Принцип раціоналізації формування інвестиційних ресурсів проекту. Узгодження в часі припливу коштів та їх відтоку. Негативні ситуації, які можуть виникнути при неякісному плануванні.

Тема 16. Економічний аналіз

1. Мета та завдання економічного аналізу. Відмінність фінансового та економічного підходів до оцінки проекту. Визначення економічної цінності проекту.

2. Оцінка економічної привабливості та ефективності проекту. Оцінка проекту з погляду відповідності його результатів стратегії розвитку та економічним цілям країни. Матриця позиціонування проектів за критеріями економічної привабливості й ефективності. Етапи оцінки економічної привабливості проекту. Оцінка економічної привабливості проекту. Мета виміру економічної ефективності проекту. Використання концепцій проектного аналізу при визначенні економічної ефективності проекту. Причини та наслідки викривлення ринкових цін. Трансфертні платежі.

3. Методичні підходи до визначення економічної вартості проекту. Сутність тіньових цін. Підходи до їх визначення. Використання тіньових цін світового ринку. Взаємозв'язок між офіційним і тіньовим курсами валют. Застосування стандартного коефіцієнту перетворень для коригування офіційного валютного курсу. Використання паритетної ціни для визначення еквівалента світової ціни експортних та імпорتنих товарів. Паритетні ціни імпорту та експорту. Алгоритми їх розрахунку для проектів. Товари зовнішньоторговельного обороту.

4. Оцінка впливу проекту на економіку країни. Методичні підходи для оцінки невідчутних результатів проекту. Проекти, зорієнтовані на зниження ринкових цін. Сутність та визначення споживчого надлишку. Сутність екстерналій. Типи побічних ефектів та їх наслідки. Позитивні та негативні наслідки проектів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Проектний аналіз як навчальна дисципліна	4	1	1			2	4,5	0,5				4
Тема 2. Концепція проекту	7	2	1			4	4,5	0,5				4
Тема 3. Життєвий цикл проекту	9	2	2			5	6					6
Тема 4. Концепція альтернативної вартості	8	2	2			4	6,5	0,5				6
Тема 5. Цінність грошей у часі	8	2	2			4	12	1	1			10
Тема 6. Грошовий потік	9	2	3			4	12,5	1	1,5			10
Тема 7. Стандарти та неформальні критерії оцінки ефективності проектних рішень	12	3	4			5	14	2	2			10
Тема 8. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	8	2	2			4	13	1	2			10
Тема 9. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику і невизначеності	8	2	2			4	10,5	0,5				10
Тема 10. Маркетинговий аналіз	7	2	1			4	4					4
Тема 11. Технічний аналіз	5,5	1	0,5			4	4					4
Тема 12. Інституційний аналіз	5,5	1	0,5			4	4					4
Тема 13. Екологічний аналіз	6	1	1			4	4					4
Тема 14. Соціальний аналіз	6	1	1			4	4					4
Тема 15. Фінансовий аналіз	6	1	1			4	4					4
Тема 16. Економічний аналіз	11	3	4			4	12,5	1	1,5			10
Усього годин	120	28	28	—	—	64	120	8	8	—	—	104

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Вид занять	Кількість годин
1.	Проектний аналіз як навчальна дисципліна	С	1
2.	Концепція проекту	С	1
3.	Життєвий цикл проекту	С/ПЗ	2
4.	Концепція альтернативної вартості	С/ПЗ	2
5.	Цінність грошей у часі	С/ПЗ	2
6.	Грошовий потік	С/ПЗ	3
7.	Стандартні та неформальні критерії оцінки ефективності проектних рішень	С/ПЗ	4
8.	Динамічний аналіз беззбитковості проекту	С/ПЗ	2
9.	Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику і невизначеності	С/ПЗ	2
10.	Маркетинговий аналіз	С	1
11.	Технічний аналіз	С	0,5
12.	Інституційний аналіз	С	0,5
13.	Екологічний аналіз	С	1
14.	Соціальний аналіз	С	1
15.	Фінансовий аналіз	С	1
16.	Економічний аналіз проекту	С/ПЗ	4
	Всього		28

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Проектний аналіз як навчальна дисципліна	2
2.	Концепція проекту	4
3.	Життєвий цикл проекту	5
4.	Концепція альтернативної вартості	4
5.	Цінність грошей у часі	4
6.	Грошовий потік	4
7.	Стандартні та неформальні критерії оцінки ефективності проектних рішень	5
8.	Динамічний аналіз беззбитковості проекту	4
9.	Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику і невизначеності	4
10.	Маркетинговий аналіз проекту	4
11.	Технічний аналіз проекту	4
12.	Інституційний аналіз проекту	4
13.	Екологічний аналіз проекту	4
14.	Соціальний аналіз проекту	4
15.	Фінансовий аналіз проекту	4
16.	Економічний аналіз проекту	4
	Всього	64

7. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальну роботу спрямовано на поглиблене вивченні даної дисципліни. Індивідуальне завдання не входить до тижневого аудиторного навантаження студента і виконується ним самостійно. Викладач пропонує її виконання тим студентам, які виявили особливі здібності і зацікавленість у цьому.

Тема такого завдання: «Визначити мету, межі та інші ознаки проекту». Студент підбирає реальний або створює віртуальний проект. Визначає та описує:

- його мету, межі та інші ознаки;
- незалежні, альтернативні, обумовлені та синергічні щодо нього проекти;
- зовнішнє і внутрішнє середовища проекту;
- склад учасників проекту.

Студент оформлює дану роботу у вигляді реферату, готує відповідне повідомлення з можливою презентацією.

До індивідуальних завдань входять також такі види навчальної роботи, як підготовка доповідей на студентських наукових конференціях; виконання наукових досліджень; участь у предметних олімпіадах.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни «Проектний аналіз» застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
- наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення;
- практичні, під час виконання практичних робіт, задач, вправ;
- інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії;
- інноваційні, зокрема проектно-дослідницький метод; інтегровані методи.

Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, програмне забезпечення для проведення різних видів робіт: Kahoot, Mentimeter, Crello, Trello, Canva, M.E.doc.;

– методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle та Zoom. Оцінюючи індивідуальне практичне завдання, викладач враховує не лише правильність і своєчасність його виконання, а й розуміння студентом застосовуваних методичних підходів, їх мети і логіки, що виключає можливість не осмисленого, механічного підходу студента до виконання розрахунків.

З метою конкретизації та поглиблення знань, теоретичний матеріал здобувачі пророблюють шляхом підготовки до семінарських занять, завчасно отримуючи для цього план семінару, рекомендації щодо використання тих або інших підручників, посібників, монографій, нормативних і законодавчих актів, статей, інформаційних ресурсів.

Наступним етапом навчання є отримання на основі засвоєного теоретичного матеріалу відповідних практичних умінь і навичок виконання робіт з проектного аналізу. Після аналізу практичних завдань, здобувач самостійно вирішує їх (у

тому числі задачі, видані за індивідуальним варіантом), отримуючи, за необхідності, необхідні пояснення і консультації викладача.

9. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік.

Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі заліку становить сума балів за результатами поточного контролю та модульних контролів.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, розв'язання розрахункових практичних завдань, тестування, підготовки доповіді-презентації, есе та індивідуальних завдань.

Впродовж семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, в тому числі за перший модульний контроль – 37 балів, за другий модульний контроль – 67 балів. Кількість балів, одержаних здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнотехнічному національному технічному університеті.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, перевірка виконання індивідуальних розрахункових завдань, тестовий контроль.

Таблиця 5 – Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	82-89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	64-73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як скласти повторно	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота		1-34

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Проектний аналіз: Методичні рекомендації до вивчення курсу /Укл. І.В. Журило. Кропивницький: КНТУ, 2022. – 36 с.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Верба В.А., Гребешкова О.М., Востряков О.В. Проектний аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Київський національний економічний ун-т. К.: КНЕУ, 2002. 298с.
2. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз: Підручник. К.: КНЕУ, 2000. 322 с.
3. Інвестиційний аналіз бізнес-проектів: навч. посіб. / Трусова Н. В. та ін.; Тавр, держ. агротехнол. ун-т ім. Дмитра Моторного. Мелітополь: Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2019. 328 с.
4. Ковшун Н. Е., Левун О. І. Аналіз та реалізація проектів: навч. Посіб. Рівне: НУВГП, 2022. 350 с.
5. Кожушко Л.Ф., Кропивко С.М. Управління проектами: Навч. пос. Київ: Кондор, 2023. 388 с.
6. Левковець О.М. Бізнес-проектний аналіз: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнесекономіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 161 с.
7. Митяй В.О. Проектний аналіз: навч. посіб. Київ: Знання, 2020. 311 с.
8. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чаплек Н. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. Львів: ЛЬВДУВС, 2019. 276 с.
9. Мостенська Т.Л., Мостенська Т.Г., Ралко О.С. Управління проектами: Навч. пос. Київ: Кондор, 2024. 592 с.
10. Проектний аналіз: навч. посіб. / Н. Й. Басюркіна та ін.; за ред. В. А. Карпова. Київ: Кондор, 2019. 324 с.
11. Проектний аналіз: навч. посібник / за ред. В.А. Карпова. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.
12. Управління інноваційними проектами і програмами: навч. посіб. / В.О. Гордієнко; Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. 115 с.
13. Швець Л.П. Проектний аналіз: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000. 2019. 648 с.

Додаткова

1. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. Journal of Environmental Management and Tourism. 2021. Vol. 12(2). P. 321-330.
2. Єгорченков О. В., Єгорченкова Н. Ю., Катаєва Є. Ю. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. Київ: КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. 117 с.
3. Дука А.П. Аналіз інвестиційних проектів: навч. посіб. / А. П. Дука. К.: Акад. праці і соціальних відносин ФПУ, 2013. 239 с.
4. Митяй О.В. Проектний аналіз: навч. посіб./ О.В. Митяй. К. : Знання, 2011. 311 с.

5. Чевганова В.Я. Проектний аналіз: навч. посіб. / В.Я. Чевганова, В.В. Биба, А.С. Скрильник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 258 с.
6. Цигилик І.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: навчальний посібник / І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 160 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів» від 07.04.2015 № 288-VIII // Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/288-19#Text> .
2. Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 № 5018-VI (Редакція від 20.12.2015) // Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text> .
3. <http://www.rada.kiev.ua> . – веб-сторінка Верховної Ради України.
4. <http://www.gov.ua> . – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
5. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.
6. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
7. <http://www.nbu.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського.
8. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України.
9. Стартапи – <https://startup.ua/ua/startups/> .
10. Бізнес-журнал «Компанйон» – <https://kompanion.online/> .
11. Журнал НВ – <https://nv.ua/> .
12. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL: <http://www.pmforum.org> .
13. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books> .
14. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). URL: <http://www.ipma.ch> .